

Universitets- og høyskolelovutvalget

Innspill om hvordan vurdering kan moderniseres i en ny UH-lov

Utfordring: Det skjer mye bra i norsk høyere utdanning men *vurdering* henger etter og er preget av å være gammeldags, byråkratisert, og dårlig forankret i moderne pedagogikk. Hva kan endres? Her nevner jeg noen momenter der pedagogikken som er ledende internasjonalt baserer seg på praksis som enten ikke er lov i henhold til dagens lov eller hvor det er uklart og institusjonene kan grue seg. Forhåpentligvis kan en revidert UH-lov være klar på at alt dette er lovlig i Norge og at det oppfordres til fordi formativ vurdering har positive effekter på læring direkte, men også indirekte fordi det vektlegger undervisningsmetoder som studentene lærer bedre av.

- Åpne opp for å la deltagelse i undervisningsaktivitet telle mot karakter.

I mange andre land er det tillatt å gi poeng som teller mot endelig karakter til studenter som tar del i læringsaktiviteter som har forventet læringsverdi. Eksempler kan være å kommentere på andre studenters arbeide, levere ekstra øvelser eller essays, undervise andre, etc. I dagens lov står det §3-9 «(1) Universiteter og høyskoler skal sørge for at kandidatenes kunnskaper og ferdigheter blir prøvet og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte». Det er uklart for meg om slik deltagelse kan telle mot karakter da kandidatens kunnskaper og ferdigheter i dette tilfellet ikke blir «vurdert».

- Tillate begrenset medstudentvurdering som grunnlag for arbeidskrav eller karakter.

Det bør åpnes for at studenter kan rette og godkjenne/poengsette hverandres innleveringer, såkalt «peer evaluation» eller «medstudentevaluering», så fremt rettingen skjer veiledet (basert på mal/fasit eller guidet av faglærer) og prosessen overvåkes/kvalitetssikres av en faglærer. Et eksempel kan være at man i innleveringer i matematikk må rette en annens innlevering, det skjer auditoriet veiledet av faglærer som går gjennom hva som kreves, og kan overvåkes i ettertid av faglærer. Dette gir god læring hos den som retter, det kan gis mer skriftlig eller muntlig tilbakemelding som den som innleverte kan lære av. Det kan stilles krav til at rettinger og tilbakemelding lagres og kan spores (digitale verktøy åpner for dette) og at kvaliteten skal overvåkes og sikres av faglærer.

- Tillate at karakter på gruppearbeid kan basere seg på studentenes vurdering av egen og andres innsats.

Læringsguruen Dee Fink påpeker hvordan alle hater gruppearbeid fordi man får en karakter basert på hva andre har (eller ikke har giddet) å gjøre. Hans løsning er at gruppas arbeid blir vurdert til en poengsum, og studentene deler disse seg imellom basert på egen vurdering av innsats. Flere modeller kan fungere. 1) Hver enkelt student vurderer kun sitt eget prosentvise bidrag til gruppearbeidet. 2) Hver enkelt vurderer sitt og andres prosentvise bidrag, til sammen 100%. Dee Fink hevder at det påfallende hvor ærlige studentene er og i hvilken grad de er enige. I den strukturerte pedagogikken *Team-Based Learning* er slik «peer evaluation» nærmest en forutsetning. Se f.eks.

<http://www.teambasedlearning.org/answers-to-faqs/>

Larry Michaelsen, Arletta Knight, Dee Fink (editors) 2004. **Team-Based Learning: A Transformative Use of Small Groups**. Stylus: Sterling, VA.

- Nyansere begrepet om «sensurfrist».

I og for seg er det ikke noe i veien for at man fullfører sensuren og varsler karaktervedtak, for å la vurderingen være åpen for diskusjon med faglærer før karakteren vedtas noe seinere. Det er først når karakteren er vedtatt at klage på enkeltvedtak utløses i henhold til forvaltningsloven. Et lignende skille mellom varsel om vedtak og vedtak brukes i store deler av forvaltningen i Norge, og åpner for

å bedre belyse saken i en avgrenset periode. Mye av det som i dag blir klagesaker dreier seg antagelig om uenighet om vurdering, og kunne vært avklart på denne måten. I utgangspunktet er dette innenfor dagens lovtekst, men begrepet om «sensurfrist» er noe uklart. Mener lover tiden fra eksamen til karaktervedtaket blir varslet (i så fall er alt OK), eller men lover tiden fra eksamen til vedtaket om karakter blir fattet (da er tre uker knapt om man først skal rette og så åpne for dialog med studentene).

- Kreve at studenter begrunner karakterklage.

Den norske klageordningen er i internasjonal særstilling og skaper mange pedagogiske følgefeil, først og fremst at vurdering blir på for lavt kognitivt nivå slik at det er lett å sette karakter og klagekommisjon kommer til samme svar. For sammensatte vurderingsformer er det nærmest umulig å håndtere en klage. I mitt eget kurs er det fire vurderingselementer, vi har kommet ulikt langt i undervisningen til hvert element, og studentene har fått forskjellig informasjon. For klagekommisjonen er det nesten umulig å gi en rettferdig og repeterbar vurdering. I dette tilfellet ville deres jobb vært mye enklere om studentene hadde pekt på hva de klager på, f.eks. «På deleksamen 2 mener jeg spørsmål 4 var uklart stilt og at svaret mitt, som er basert på kunnskap jeg har fra emnet XYZ123, er et gyldig alternativt svar». Da kunne klagekommisjonen undersøkt det elementet studenten peker på, og så justert opp eller ned alt ettersom ved å la resten av vurderingen stå uendret. Dette vil kreve at man gjeninnfører at studentene må begrunne sin klage i det de leverer den, slik NSO også har vedtatt å arbeide for.

- Obligatorisk tilbakemelding bør sidestilles med obligatorisk sensorveiledning.

I dagens lovtekst kreves i §3-9 punkt (2) at «Det skal utarbeides skriftlig sensorveiledning til alle eksamener». Dette er fordi studentene bedre skal lære av eksamen og hva de har fått til og ikke og slik læring er et viktig pedagogisk virkemiddel. Et enda bedre virkemiddel er å gi hver enkelt student skriftlig (eller muntlig) tilbakemelding på deres besvarelse. Om man i dag velger å gi obligatorisk tilbakemelding, er man fremdeles pålagt å utarbeide en skriftlig sensorveiledning. Dette bør sidestilles, slik at det i lovteksten står «Til alle eksamener skal det enten utarbeides en skriftlig sensorveiledning eller alle studentene skal få skriftlig tilbakemelding» eller noe slikt. Jeg er blant de som bruker veldig mye tid på å gi individuell tilbakemelding, men om jeg også må lage en sensorveiledning kommer tilbakemeldingen til å ryke – begge deler krever for mye.

- Se også eget tosiders skriv om å en tretrinns karakterskala av typen «ikke bestått/bestått/utmerket».